

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพิจิตรมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพิจิตรโดยสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

สรุป

สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพิจิตร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน

เมื่อศึกษาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 2 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน เกี่ยวกับการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินแผนพัฒนาสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา

2. ด้านส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา พบว่าภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 5 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 3 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา

3. ด้านการเป็นเครือข่ายการเรียนรู้พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 5 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของสถานศึกษา

4. ด้านการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 5 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 3 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

5. ด้านการอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ และส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการพบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 2 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาการของผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 4 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาการของผู้เรียน

6. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ พบว่าภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 5 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 2 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

7. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนพบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่ 5 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 3 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตน

8. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและสถานศึกษาพบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 4 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพิจิตร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสภาพสังคม

ในปัจจุบันผู้ปกครองที่อยู่ในวัยทำงานใช้ชีวิตที่เร่งรีบของสังคมเมืองในปัจจุบันมีการแข่งขันและความกดดันสูง ส่งผลต่อสุขภาพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจเกิดความเหนื่อยล้า จึงส่งผลให้ละเลยการดูแลเอาใจใส่ในเรื่องของการศึกษาของบุตรหลาน และมีทัศนคติว่าเรื่องของการจัดการเรียนการสอนเป็นหน้าที่ของโรงเรียนและครูเท่านั้น แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545) ได้เปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพที่เท่าเทียมกัน ในการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดมความคิดเห็น ระดมทรัพยากรบุคคล ปรึกษาหารือ และร่วมติดตามประเมินผลในเรื่องต่างๆ ของประเทศ โดยข้อมูลข่าวสารที่เข้าถึงได้ด้วยการศึกษาโดยวิธีการต่างๆ และการบริหารโรงเรียนก็เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ผู้ปกครองจึงอาจคุ้นชินกับการส่งบุตรหลานไปโรงเรียนและให้โรงเรียนเป็นผู้ดูแลแบบสมัยก่อน ซึ่งอยู่ในช่วงของการปรับตัวระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนแบบปฐมวัยให้มีความต่อเนื่องทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ จึงส่งผลให้สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอ เมืองจังหวัดพิจิตร อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มาสโซเกลีย (Massoglia,1997: 3-4) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยควรมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างเต็มที่ แนวคิดการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้ทุกรูปแบบควรมีส่วนสำคัญเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน นับตั้งแต่แรกเกิดจนเริ่มเข้าเรียนในระบบโรงเรียนวางพื้นฐานทางสุขภาพอนามัยให้กับเด็กตั้งแต่ต้น รวมทั้งเด็กที่มีข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งสิ่งแวดล้อมทางบ้านควรมีส่วนช่วยให้เด็กเจริญเติบโต และพัฒนาได้ทุกๆด้าน พ่อแม่ควรเป็นครูคนแรกที่มีความสำคัญต่อลูกและอิทธิพลจากทางบ้านมีผลต่อกระบวนการในการพัฒนาเด็กด้วยเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและสถานศึกษาอาจเป็นเพราะผู้ปกครองเป็นผู้ดูแลเด็กที่บ้าน จึงทราบว่าบุตรหลานของตนเองชอบหรือไม่ชอบอะไร และมีพฤติกรรมอย่างไรตอนอยู่บ้าน ซึ่งเป็นแนวทางในการตรวจสอบพฤติกรรมของเด็กทั้งตอนที่อยู่ที่บ้านและที่โรงเรียน การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็ก เป็นการให้ความสำคัญของการเรียนรู้สำหรับเด็ก ได้รับรู้การเรียนรู้ของเด็กในแง่มุมรายละเอียดที่ต่างกัน เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักว่าการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดเฉพาะที่โรงเรียน เกิดความต่อเนื่องในการฝึกทักษะและการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2546 : 101-102) ที่กล่าวถึง บทบาทของชุมชนและ

ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ว่าผู้ปกครองจะต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็ก และการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตน อาจเป็นเพราะ พ่อแม่ หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่จะต้องทำงานนอกบ้าน ขาดเวลาและการเอาใจใส่ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ซึ่งเด็กจะเรียนรู้และซึมซับพฤติกรรมจากการอบรมเลี้ยงดูและการปฏิบัติของพ่อแม่ ไม่ว่าจะ เป็นกิริยามารยาท การพูด การแสดงท่าทางต่างๆที่เป็น การแสดงออกถึงการมีความสุข แต่เมื่อพ่อแม่ผู้ปกครองทำงานนอกบ้านเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้พ่อแม่มีความบกพร่องในเรื่องของการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตนในสังคมของเด็ก จึงส่งผลให้การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ปกครองอยู่ในระดับต่ำ สอดคล้องกับ นภเนตร ธรรมบวร (2541 : 28-29) ที่กล่าวไว้ว่า เด็กเรียนรู้มากที่สุดจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่อยู่รอบตัว จากการสังเกตการกระทำของพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กพ่อแม่ต้องเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของเด็กด้วยและมีการอภิปรายผลรายด้านทุกด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ พ่อแม่หรือผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดย่อมรู้ถึงสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของเด็ก ซึ่งการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาก็จะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง จึงส่งผลให้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2546 : 101-102) ซึ่งกำหนดบทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยว่าจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา และให้ความเห็นชอบกำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็กกับผู้สอนและเด็ก

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา อาจเป็นเพราะผู้ปกครองจะสามารถมั่นใจได้ว่าสถานศึกษามีแผนการปฏิบัติการและดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา เป็นการกำหนดทิศทางในการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน จึงส่งผลให้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ การวางแผนสถานศึกษาจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดความสำเร็จด้วยเป็นไปในทิศทางเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ (2548: 5-6) ขยายความว่า การได้วางแผนพัฒนาสถานศึกษา เป็นการสร้างสภาพแวดล้อม และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองอาจไม่มีเวลาในการศึกษาข้อมูลที่ทาง

โรงเรียนจัดให้ เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ทำงานนอกบ้าน จึงส่งผลให้ผู้ปกครองขาดการศึกษาข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการกำหนดแผนร่วมกันและทำให้ผู้ปกครองไม่เข้าใจในนโยบายและแผนการศึกษาของโรงเรียนได้ในภายหลังสอดคล้องกับ กรมวิชาการ(2546 : 101-102) กล่าวว่า บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา และให้ความเห็นชอบกำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้สอนและเด็ก

2. ด้านส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และสถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดการศึกษาทั้งสองฝ่ายจึงต้องติดต่อและร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ปกครองอาจมีส่วนร่วมในการสนับสนุนต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านวิชาการ กีฬาและกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดสอดคล้องกับ กรมวิชาการ(2546 : 101-102) กล่าวว่า บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ กระตุ้นให้มีการรวมกลุ่มและร่วมมือร่วมใจกันในกลุ่มองค์กรในชุมชนเพื่อริเริ่มและสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาเด็กของชุมชน การรวมกลุ่มกันดังกล่าวอาจจัดอยู่ในรูปขององค์กรการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ที่มีบุคลากรจากทุกฝ่ายในชุมชนเป็นกรรมการและกรรมการเหล่านั้นจะต้องมีพลังที่จะผลักดันให้เกิดกิจกรรมทางการศึกษาได้

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือเพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาที่จะป้องกันการเกิดปัญหาในการจัดกิจกรรมอีกในอนาคต เพราะผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งที่จะรับรู้รับทราบกิจกรรมของนักเรียนว่ามีข้อด้อยหรือข้อบกพร่องอย่างไร ควรแก้ไขปรับปรุงการกิจกรรมของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางใดการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จะทำให้ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนโรงเรียนจัดทำกิจกรรมต่างๆ ต่อไป จึงส่งผลให้อยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกันกับภเนตร ธรรมบวร(2541 : 28-29) การมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนบางส่วน ซึ่งอาจจะมีส่วนร่วมได้ทั้งกิจกรรมที่อยู่ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เช่น เป็นคณะกรรมการ เป็นครูช่วยสอน ร่วมจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นแหล่งให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติ ร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เป็นต้น

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาอาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองบางส่วนอาจไม่ได้มาร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง จึงไม่สามารถประเมินผลการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมได้อย่างถูกต้องและ

ตรงประเด็น หากผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการประเมินผลที่ถูกต้องและเหมาะสม จะทำให้การพัฒนากิจกรรมของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ โอราแควซ์ (Oravacz) และงานวิจัยของ ไมซ์ และเอเบล (Mize and Abell, 2007) ศึกษาวิจัยพบว่า เด็กมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์และพัฒนาการทักษะทางสังคมเป็นไปในทางบวก เมื่อผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ส่งผลให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขอีกทั้งเป็นการพัฒนาทัศนคติทางบวกต่อตัวเด็กเอง

3. ด้านการเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองจะต้องเข้ามา มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กผู้ปกครองสามารถอาสาเข้ามาเป็นกรรมการของผู้ปกครองเครือข่ายได้ และเพื่อให้การบริหารและการจัดการเกี่ยวกับคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน โดยมีสมาคมผู้ปกครองหรือกลุ่มตัวแทนผู้ปกครองที่เป็นตัวแทนในคณะกรรมการของสถานศึกษา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ และแนวคิดระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเอง และนำเสนอต่อสถานศึกษาเพื่อหาแนวทางการแก้ไขและพัฒนา สอดคล้องกับกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553) ที่อธิบายถึงมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวางเป็นพื้นฐานของการศึกษา เพื่อพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของสถานศึกษา อาจเป็นเพราะผู้ปกครองอาจพบปัญหาอันเกิดจากการจัดการศึกษาและต้องการที่จะพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะผู้ปกครองก็มีส่วนในการดูแลเอาใจใส่พัฒนาการของเด็ก และสามารถรวมพลังเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อแก้ปัญหาและสร้างความเข้มแข็งแก่กลุ่มเครือข่ายผู้ปกครองด้วยกันเอง เพื่อสถานศึกษาจะได้เป็นที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคนอย่างสูงสุด สอดคล้องกับจอยส์แอล แอสติน (Joyce L.Epstein,1995 : 701-712) กล่าวถึง การร่วมจัดการ

ปัญหาเป็นการที่โรงเรียนสนับสนุนให้มีเครือข่ายผู้ปกครอง หรือการสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการในโรงเรียน อย่างที่เรามีตัวแทนผู้ปกครองใน คณะกรรมการสถานศึกษา

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของสถานศึกษา อาจเป็นเพราะผู้ปกครองต้องทำงานนอกบ้าน ดูแลบ้าน และเลี้ยงดูบุตรในวัยปฐมวัย ซึ่งอาจทำให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการศึกษารายละเอียดในการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายผู้ปกครองในอีกทางหนึ่ง ผู้ปกครองอาจเข้าใจผิดเกี่ยวกับการเป็นเครือข่ายว่าจะทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ จอยส์แอล แอสติน (Joyce L.Epstein,1995 :701-712) กล่าวไว้ว่า กลุ่มพ่อแม่ ผู้นำชุมชน ผู้นำทางการศึกษา ฯลฯ มีความสำคัญเพราะเป็นการรวบรวมแหล่งความรู้และการให้ความช่วยเหลือ การบริการและสวัสดิการที่เกี่ยวกับครอบครัวและเด็กไว้ด้วยกัน รวมทั้งการสร้างเครือข่ายในส่วน ต่าง ๆ ของชุมชน ทั้งนี้เพื่อการช่วยเหลือแก่ครอบครัวและเด็กที่ต้องการอย่างเบ็ดเสร็จ รวดเร็ว และเพื่อร่วมกันสร้างความตระหนักให้ชุมชนเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อเด็กของตน

4. ด้านการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ในภาพรวมนั้นระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีศักยภาพเพียงพอและมีบทบาทร่วมกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ผู้เรียนตามศักยภาพสามารถสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ผู้ปกครองสามารถเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากร เช่น วัสดุทางการศึกษา สื่อการเรียนการสอน งบประมาณ เป็นต้น สอดคล้องกับพาณี ศิริสวัสดิ์ (2551: 23) กล่าวว่า โรงเรียนจะต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชนมาช่วยในการพัฒนาโรงเรียน ตลอดจนทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ปัจจุบันมุ่งเน้นให้ใช้แหล่งวิชาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระของชุมชนมาช่วยในการเรียนการสอนซึ่งจะทำให้ความร่วมมือต่าง ๆ นี้นำไปสู่ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ด้วยดีโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียงส่วนมากจะได้รับความร่วมมือจากชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครอง ศิษย์เก่า กรรมการการศึกษา ฯลฯ เพราะบุคคลเหล่านี้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของเนื่องจากมีส่วนร่วมอย่างมากในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น วัสดุและอุปกรณ์ทางการศึกษา ทุนการศึกษา เป็นต้น มีการติดต่อสังสรรค์กัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีและความร่วมมือซึ่งกันและกัน จึงนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่งในการดำเนินงานของโรงเรียน

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีกำลังมากพอที่จะสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย อีกทั้งผู้ปกครองเล็งเห็นถึงปัญหาที่สามารถจะช่วยสถานศึกษาแก้ไขปัญหาทรัพยากรที่ขาดแคลนได้ เช่น การระดมเงินทุน การหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา เป็นต้น สอดคล้องกับ กรม

วิชาการ (2546 : 101-102) กล่าวไว้ว่า ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองอาจไม่ได้รับข้อมูลรายงานของสถานศึกษาในการระดมทรัพยากร และการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน จึงทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถที่จะประเมินความเพียงพอของทรัพยากรทางการศึกษาได้ อีกทั้งผู้ปกครองอาจไม่รับทราบถึงสภาพปัญหาด้านการขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษาที่จะสามารถสนับสนุนได้ ส่งผลให้ไม่สามารถประเมินผลทรัพยากรเพื่อการศึกษาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งประเมินผลทรัพยากรทางการศึกษาย่อมส่งผลต่อการสนับสนุนของผู้ปกครองด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1977:6 อ้างถึงในชูชาติ พวงสมจิตร์, 2555 :10) กล่าวว่า ผู้ปกครองและชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ตัดสินใจในการให้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการและการร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะได้

5. ด้านการอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ และส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด คือ พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมลูกให้มีการเจริญเติบโตในด้านน้ำหนัก ส่วนสูง ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ และฟัน รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาการการเคลื่อนไหว ทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ให้แข็งแรงถึงเกณฑ์มาตรฐาน โดยถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญของพ่อแม่ ที่จะแสวงหัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต โดยคำนึงถึงภาวะโภชนาการและการออกกำลังกาย ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ตามปัจจัยพื้นฐานของครอบครัว เช่น การศึกษา รายได้ ความสัมพันธ์ของพ่อแม่ พ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเด็กมาตั้งแต่เริ่มสร้างครอบครัว หากครอบครัวซึ่งพ่อแม่มีความรักต่อกันอย่างมั่นคง สามารถปรับตัวกับชีวิตสมรสได้ดี ย่อมมีการดอง การททายาของดนไว้ชื่นชม และเฝ้าเลี้ยงดูอบรม หล่อหลอมให้ลูกได้เรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการครบถ้วนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม สามารถปรับตัวได้ และมีความสุข มีชีวิตที่ประสบความสำเร็จ มีคุณค่าต่อสังคมต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของภเนตร ธรรมบวร (2541 : 28-29) กล่าวว่า ครอบครัวมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการการสร้างค่านิยม ทัศนคติ ความเชื่อ พฤติกรรม และบุคลิกภาพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาโดยส่วนรวมการอบรมเลี้ยงดูมีส่วนสำคัญมากต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและการสร้างความเชื่อมั่น เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานที่แตกต่างกันอย่างยิ่ง แม้ว่าจะเกิดจากพ่อแม่คนเดียวกัน ดังนั้นการเลี้ยงดูเด็กจึงต้องสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก วิธีการเลี้ยงดูที่ได้ผลดีกับเด็กคนหนึ่งอาจได้ผลตรงกันข้ามเมื่อนำไปใช้กับเด็กอีกคนหนึ่ง ดังนั้นการดูแลให้การศึกษาจึงต้องจัดให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาการของผู้เรียนอาจเป็นเพราะผู้ปกครอง มีความคาดหวังที่มีต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า ครูและผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความสามารถ ที่จะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับลูกหลาน ตามที่ผู้ปกครองต้องการ อาทิ การจัดการเรียนการสอนแบบเตรียมความพร้อมการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการอ่าน คัด เขียน และคำนวณ การจัดการเรียนการสอนภาษาต่าง ประเทศ และโปรแกรมพิเศษอื่นๆ ความคาดหวังในเรื่องสุขภาพและความปลอดภัยของเด็ก ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะคาดหวังว่าทางโรงเรียนให้บริการในด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการรวมทั้งระบบความปลอดภัยให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี เช่น การบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวัน การบริการด้านการรับ – ส่งเด็ก สิ่งเหล่านี้ ผู้ปกครองจึงแสดงออกความคาดหวังด้วยการร่วมวางแผนกับครูเพื่อกำหนดแนวทางด้านการอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ และส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของนภเนตร ธรรมบวร(2541 : 28-29) กล่าวว่า ข้อตกลงร่วมกันระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ครอบครัวเพิ่มบทบาทมาเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับหนึ่งภายใต้ข้อตกลงระหว่างครอบครัวกับโรงเรียนอย่างเป็นทางการ การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้จึงต้องมีเงื่อนไขที่ชัดเจนว่าฝ่ายไหนจะรับผิดชอบเรื่องอะไรบ้าง เช่น เรียนในโรงเรียนภาคทฤษฎี และเรียนกับครอบครัวภาคปฏิบัติ ในลักษณะนี้การเรียนการสอนจะต้องปรับให้ยืดหยุ่นเอื้ออำนวยให้กับโรงเรียนและครอบครัว ครูจะต้องปรับเปลี่ยนใหม่ เน้นเฉพาะด้านวิชาการ ส่วนครอบครัวเพิ่มบทบาทการเป็นผู้ปกครองอย่างเดี่ยวมาเป็นผู้ให้ความรู้ให้การศึกษาแก่ลูกอย่างเป็นระบบด้วย

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาการของผู้เรียน อาจเป็นเพราะเด็กที่เติบโตมาจึงได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่เหมือนกัน แต่อาจจะมีปมด้อยหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางครอบครัวที่ต่างกัน เด็กบางคนอาจมีพฤติกรรมตอนอยู่ที่บ้านและที่โรงเรียนแตกต่างกันทั้งนี้ อาจเป็นเพราะพ่อแม่บางคนจะเลี้ยงดูลูกตามลำพัง จึงตระหนักว่าตนเองจะต้องอบรมเลี้ยงดูให้ความรัก ความอบอุ่นในฐานะที่เป็นพ่อและแม่ เด็กจะได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ อาจทำให้เด็กมีพฤติกรรมเอาแต่ใจมากกว่าเด็กที่มีครอบครัวสมบูรณ์จึงจำเป็นที่ครูและผู้ปกครองหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาการของผู้เรียนเพราะเพียงครูผู้สอนหรือสถานศึกษาไม่สามารถดูแลเด็กได้ตลอด 24 ชั่วโมง แต่สำหรับผู้ปกครองจำเป็นที่จะมีส่วนอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาการของผู้เรียนในขณะที่อยู่ที่บ้าน แต่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มักไม่ค่อยมีเวลาให้เด็กเท่าที่ควร จึงไม่สามารถหาแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสมได้เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บัณฑิต อ่อนดำและสามารถ ศรีจ้านง (2544) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมที่แท้จริง จึงควรให้องค์กร ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ตั้งแต่การรับรู้

ข้อมูลข่าวสาร การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนกำหนดเป้าหมาย การตัดสินใจ การปฏิบัติ การตรวจสอบ ติดตามประเมินผล การสรุปบทเรียน แก้ไขปรับปรุง และรวมทั้งการขยายผล และเผยแพร่ผลสู่สาธารณะ

6. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเล็งเห็นว่าเด็กช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่มีการซึมซับการแสดงออกทางพฤติกรรม อารมณ์จิตใจ บางครั้งอาจมีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมกับอายุ บทบาททางเพศ และไม่สอดคล้องกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความรุนแรงในอนาคต รวมไปถึงการแสดงออกทางบุคลิกภาพ อารมณ์ จิตใจ พฤติกรรมมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในกิจวัตรประจำวัน และมีบทบาทร่วมในหน้าที่กิจกรรมทางสังคม จึงจำเป็นต้องป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตั้งแต่ในวัยเด็ก เป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของ นรินทร์ชัย พัฒนพงศา(2546: 17) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม จะต้องร่วมคิด ช่วยตนเองในการจัดลำดับปัญหา เพื่อจะแก้ไขสิ่งใดก่อนหลังวางแผนแก้ไขปัญหาเป็นเรื่อง ๆ ร่วมระดมความคิด ถึงทางเลือกต่าง ๆ และเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อ แก้ไขปัญหาที่วางแผนนั้น

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อาจเป็นเพราะบางครอบครัวที่เรียกว่า ครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างกัน หรือแยกกันอยู่ อาจจะทำให้เด็กมีปัญหาในเรื่องของการปรับตัวและทำให้เด็กมีพฤติกรรมเกเร มีปมด้อย และมีลักษณะของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือ ครอบครัวที่พ่อแม่ไม่มีเวลาให้แก่เด็ก จะทำให้เด็กรู้สึกที่ถูกทอดทิ้งขาดความรักและความเอาใจใส่ อาจส่งผลให้เด็กมีบุคลิกลักษณะไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้น ผู้ปกครองจึงมีความสนใจที่จะแก้ไขปัญหเกี่ยวกับ การป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2546 : 101-102) ได้กล่าวถึงบทบาทของชุมชนและผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ว่าควรตระหนักถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองอยู่กับเด็กเพียงช่วงเวลา当孩子อยู่บ้านจึงทำให้ไม่ทราบพฤติกรรมบางประการเมื่อเด็กอยู่โรงเรียน ผนวกกับมีเวลาให้แก่ลูกในขณะที่อยู่บ้านน้อยมาก เนื่องจากต้องทำงาน จึงทำให้ไม่สามารถมีเวลาที่จะสังเกตปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อวางแผนการป้องกันได้อย่างครอบคลุม ผู้ปกครองจึงควรดำเนินการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ร่วมกับครูที่โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของนภเนตร ธรรมบวร (2541 : 28-29) กล่าวว่าถ้าครอบครัวประสบความสำเร็จ ความล้มเหลว โรงเรียนก็ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เด็กเรียนรู้มากที่สุดจาก

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีขึ้นอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2546 : 101-102) กล่าวว่า ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทำหน้าที่เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและสถานศึกษา อาจเป็นเพราะผู้ปกครองและครูร่วมกันระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษา จะต้องกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้วย เพื่อเป็นการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเอสเตส (Epstein, 2002:701-712) การที่โรงเรียนกระตุ้นให้ผู้ปกครองสามารถแนะนำ หรือติดตามการทำงานที่เกี่ยวกับการเรียนที่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นการบ้าน หรือกิจกรรมอื่น ๆ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและสถานศึกษา อาจเป็นเพราะผู้ปกครองไม่ได้ใส่ใจถึงการศึกษาค้นคว้าของพัฒนาการของเด็ก หรือเกณฑ์พัฒนาการของเด็กที่เหมาะสมในช่วงอายุนั้น ๆ จึงทำให้ไม่ทราบว่าผลการเรียนรู้ของเด็กที่ได้รับข้อมูลมาอยู่ในระดับดีหรือไม่ อีกทั้งสถานศึกษาไม่ได้ตระหนักถึงการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและสถานศึกษาเท่าที่ควร สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2546 : 7) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและร่วมประเมินผล และยังมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้ ประสานความร่วมมือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ย่อมต้องอาศัยปัจจัยทั้งตัว ผู้เรียน สถานศึกษา ผู้ปกครอง ที่ทำงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. สถานศึกษาควรส่งเสริมผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีเพื่อแสดงผลงานของสถานศึกษาแล้วให้ผู้ปกครองมีส่วนในการแสดงความคิดเห็น
2. สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนสำหรับผู้ปกครอง เพื่อกระตุ้นการเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ชีวิตสำหรับเด็ก
3. สถานศึกษาควรกระตุ้นผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาให้มากขึ้น โดยการจัดกิจกรรมทบทวนแผนพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน โดยมีความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู ผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่

ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชน เพื่อให้การกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการสร้างแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนสำหรับผู้ปกครองในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นต้นแบบการประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมของเด็ก
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อหาแนวทางการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ